

TUDOR ARGHEZI
HORE
V E R S U R I
EDITURA PENTRU LITERATURĂ ȘI ARTĂ
1939

H O R E

S'AU TRAS DIN ACEASTĂ CARTE, PE HÂRTIE
VIDALON, TREIZECI DE EXEMPLARE NEPUSE ÎN
COMERȚ, NUMEROTATE DELA 1 LA 30

TUDOR ARGHEZI
HORE
V E R S U R I
FUNDAȚIA PENTRU LITERATURĂ ȘI ARTĂ „REGELE
CAROL II
Bulevardul Lascăr Catargi, 39
1939

Unui mare poet:
Inginerul N. Malaxa.

IARBA TREAZĂ

HORE

Cu urechea la pământ
Ascult lunecând în foi
Lungi, de cârji de popușoi,
Graiul din ape și vânt.

I-aud undele-așternute
Ca un giulgiu de hârtie,
Pasul cum îi întârzie
Sufletul să i se mute.

Sculele mele cântate
Pune-le 'n vatră pe foc.
Vreau un singur pai, în loc
De unelte 'ncrucișate.
Dintr'o strună de o sfoară
Voi să mă căznesc să scot
Geamătul și-aleanul tot,
Pâcla grea și ceața rară.

Treceți toate pe o coardă,
Iarbă trează, floare moartă.

NU V'AM SĂDIT

HORE

Nu v'am sădit și nu v'am cercetat.
Ați încolțit în drojdii de țărână,
Bezna din zguri v'a pus și semănat
Și de ogor v'ați prins cu o țâțână.

Ați sugrumat sălbătice grădina
Și roadele alese le-ați ucis.
Nu m'ați lăsat să mângâi nici blajina
Căutătură galbenă 'n cais.

Împotrivate, aspre mădule
Ați biruit cu blestem și năpastă
Și vă crezusem strepezi și amare,
O blestemată bălărie proastă.

Dar m'am oprit în piatră: Pace vouă!
Și binecuvântare cui v'a dat.
Sunt bucuros de mulțumirea nouă
Că mi-ați stârpit gustosul zarzavat.

NU V'AM SĂDIT

Și de n'am luat nici poame nici legume,
Am scos cu degetele Cosânzenii
Din brazdă rădăcini fără de nume
Și neștiuta miere-a buruienii.

IN P E R D E A

HORE

În perdeaua de atlas
Noaptea i-a intrat de-un ceas.
Sfertul lunii de apus
S'a urcat nițel mai sus.

Un foc alb din cer s'a rupt
Și se-anină dedesubt.
Seară nouă 'n vreme veche.
Deget fraged în inel.
Luna-i vine în ureche
Și luceafăru 'n cercel.

BURUIANĂ, NU ȘTIU CARE

Buruiană, nu știu care
Ți-i porecla de născare
Și nu vreau nici să ți-o știu.
Știu că ești pământul viu
Și că, orișicum, tu crești
Făr'a ști cum te numești.
În fieștecare sat
Fetele te-au botezat.
În fiecare urzică
A pus Domnul o mărgică
Și-a croit tulpini și floare
După soiuri de tipare
Cu osârdnică migală,
Să nu stea țărâna goală.

De folos ori nefolos
El vrea 'ntâi lucru frumos.
Dintr'o îngustime-a ștofii
A scos crinii și cartofii.

Cu-aceeaș iță de ață
Țese, prinde și agață,
Și la fel îi este râvna,
Că dai floarea sau dai țâfna.

Omul însă, căpcăun,
Vrea frumos dacă e bun,
Împărțind pe câte toate
Sunt, în feluri de bucate
Și le face 'mbucătură
Pentru gură.

Nu-i frumos la el ceva
Care nu se poate bea
Și nimic bun și curat
Nu-i, ce nu e de mâncat.

Buruieni cu fir aprins,
Nu vă caut după lins
Și n'aleg spicul cu must
Și ghimpele după gust.

F R U N Z Ă PALIDĂ, FRUNZĂ GALBENĂ

Frunza când moare
Se face floare.
Au adunat lună și lumină
Pomii 'n grădină
Și scutură soare.

Ați fost niște trupuri
Și v'ați făcut fluturi.
Nucule, suflete scuturi.

Dafini, duzi și migdali
Erau plini de papagali.
Le -au căzut aripi și pene,
Fulgii, alene
Și pe 'ndeletele.
Le-au rămas în arbori scheletele.

Miroase a piatră și ceară
Și ziua intră în seară.

FRUNZA, PALIDĂ, FRUNZA GALBENA

În ceața mânjită cu humă
Se micșorează carul cu paie de brumă
Pe făgașele înnoptate,
Catafalca vânătorului.

În mocirlă și apă
Calcă momăia ciungă și șchioapă.

Azi n'are început deslușit
Și pare o zi de sfârșit.
Mâine va fi, nu va fi . . . Iată
Umbra. Strânge orele și zilele aplecată.

C O L I N D

Doamne, vreau să-ți mulțumesc . . .
Dar în graiul omenesc
Slova vorbelor tocită,
Vorba slovei prihănită,
Înțelesul otrăvit
Le-a mușcat și 'mbolnăvit.

Un strigoi
Pune 'n negreală noroi.
Pravila de baștină
S'a pierdut în mlaștină.
Ochii mici ai literii
Sticlesc ca ai viperii.

Voie dă-mi să spânzur graiul
Și să-ți mulțumesc cu naiul.
Cântecul care mă doare
Frate-i cu tăcerea mare,
Cu îngerii, cu lăstunii
Și cu șoapta rugăciunii.

Noaptea îți înșiră albe
Fire de beteală, salbe,
Fluturi și mărgăritare.
Mulțumește, lăutare!
Bunului tău împărat,
Cântându-i îngenunchiat.

CRUCEA VECHE

Crucea veche dela drum
Este cum s'a pomenit,
Cu Hristos cel răstignit,
Zugrăvit cu terci de fum.

Turmele și carele,
Vremea, vântul, trec și pier.
Ea stă singură la cer,
Cu Acela Carele . . .

Lemnul i se tot dăvângă,
Zugrăveala se mănâncă,
Trupul se cunoaște încă,
Povârnit pe mâna stângă.

Toamna, grija nu știu cui
Mai bate și ea un cui
Și c'un deget sau cu două
Trage albăstreală nouă.

PUI DE V Â N T

Vântul strigă: nu-i răspunde.
 Te caută: te ascunde.
 Te găsește? Dă cu frunză.
 El nu știe să se-ascunză.
 Abia de-a 'nvățat să știe
 Să se toarcă și subție,
 Să se facă lână moale
 Prin porumb și ramuri goale,
 Firele să-și depene
 Pletele prin pieptene.

Vânt? A fost numai un pui,
 Pasăre din țara lui.

Aripile de dantele li sunt cu bruma pe ele.
 Degetele, la picioare,
 Au în vârf mărgăritare.
 Călcâile subt stihar
 Sunt ouă de nenufar.

PUI DE VÂNT

Calcă lin și cu sfială,
Ca pe foi de poleială,
Șovăind că poate strică
Funțile de majolică.

Mirodenii cu tămâie
L'împresoară și-l mângâie.
Urma-i e mirositoare
A rouă și a răcoare.

Chiamă-l. Puneți amândoi
Gura 'n flaut și 'n cimpoi.

U R A R E

Șchiopătând la ușa mare
Cu-o metanie și-o cruce,
Greerele îți aduce
Doamne, binecuvântare.

Gânduri line,
Spice coapte,
Doniți pline
Cu miere, cu must și lapte.

Să-ți aducă binele
Clipele: albinele.
Ca balta și miriștea
Să-ți răspundă liniștea.

Bună pază,
Scăpărată dintr'o stea,
Preacurata albă rază
Candelă casei să stea.

Și ca un câine 'n tot locul
Sa te aculte norocul.

Cântec, stihuri și povești. . .
Mare, Doamne, sa trăiești !

MOȘTENIRE

I-a luat moșului din gură
Luleaua, pe arătură,
Cu scuipatul de mohârcă.
Și-a luat și pe moș în cârcă.

Moșul, nedeprins cu somnul,
Adormise întru Domnul.

Și ziua namiaza mare
Cu unchiașul în spinare,
A 'nvățat să cânte-asa,
Din scuipat și din lulea.

Unchiașul era plugar
Dar și psalt și lăutar.

Zicu-ți, taică, o cântare
De alint și întristare.
Urcă 'n slavă și viseaza.
Scripca, taică, ți-este treabă.

Cântece nemai cântate
Încâlcite și uitate.

De te va trezi urcușul
Dă-i băiatului arcușul,
Alăuta și luleaua . . .

Ceru-i palid ca lăleaua.

OM DE PAMANT

HORE

Clădită 'ncet cu dalta și mistria,
Zidirea lui atinge 'n cruci tăria.
Piscuri pleșuve, zvelte, drepte, rupte:
Sorocul împlinit al unei lupte.
Meșteșugarul trist a biruit.

Scoboară bârnele neodihnit
Și, desfăcute mâinile de scule,
Și-le 'mpreună: două-au fost destule —
Și se măsoară 'n ce-a făcut. Răsplata
Este că-și vede lucrul năzuinții gata.
Moșia străjuită de statui
E doară sporul frământării lui.

Nu se ghicise până 'n ziua șaptea
Ce deslușește ochiul pe 'ntuneric noaptea.
Putea să fie piscul mai frumos,
Dacă se uită 'n creștete de jos . . .
De-abia la vârf ce scoabe cu talpa pot să-l lege
Mai trainic, ziditorul înțelege.
La trudă, zi și noapte, două vieți,
Află ce știi și ce-ai știut înveți.

60

OM DE PAMANT

Meșteșugarul, tată, e pământul.
I-ai auzit tu geamătul, cuvântul?
Ți-a spus ce vrea și ce și-a pus de gând?
Că este greu, că-i prea târziu sau prea curând
Să scapere țărâna vulvori și jar de vatră?
S'a plâns că vântul gol îl chiuie și-l latră?

Că duhurile rele, a ocară,
Mânjesc catapeteasma cu aripa murdară?
Că-i îmbălează varul și-i vâra viermi în grindă?
Că neputând sa-l spurce, îl spurcă în oglindă?
S'a plâns de carne, când a fost strivit
În râpa lespezilor de granit?
Când l-a călcat, mânat pieziș de slugi,
Călcâiul temeliei, de colț, pe tăvălugi?

Pământul nu se plânge. Lui nimic
Nu-i e de-ajuns de mare ca să nu-i fie mic.
Crâncen la cuget și la faptă,
Pământul se 'ncleștează 'n el și rabdă.

La miază-noapte și la zi-amiază,
Munții treziți la veghe stau de pază
Și îmbulzita coifurilor gloată
Nu are 'n strungă loc să treacă toată.
Dintre cetăți de plumb și de omăt
Purcede înainte și 'ndărăt.
Se desmorțesc din stâncile oprite
Zvonuri de lănci, murmure de copite.

H O R E

51

În peșteri și firizi, nerăbdătoare,
Bat hergheliile copita de zăvoare.
La trecători, în marea sihăstrie,
Un uriaș se scoală, cu zaua argintie,
Cu fruntea 'n cer, cu scut la cingătoare,
Scrutând în șea ținutul și liniștea, călare.
Din neamul vechi al Crailor Carpați,
Născuți din piatra maică,
Sunt teferi zece gemeni, alăptați
La ugerii sălbatici de zimbroaică.

Uite-l sfios, ursuz și mut,
Smerit ca la 'nceput,
Destoinic însă și a doua oară
Să mai ridice un hotar de țară,
Neștiutor de sine și de tot,
Frânt pe genunchiu ori opintit în cot.
Îl mângâie de viață și de moarte
Rotirea 'n bolți a șoimilor, departe,
În rotocoale, prinși în curcubee.
Și, dimineața, proaspăta scânteie
O ia din pâlnii de zorea
Și scrie Domnului cu ea.

O LĂCUSTĂ

H O R E

55

Mi-a umblat în păpădie
O goangă cu pălărie
Și cămașe stacojie.
Avea fuste și manta
Tăiate din catifea
Și pieptar cu solzi de țiplă,
Căptușit c'un fel de sticlă.

Domnișoarei cu trei rochi-i
Lăcrimau rubine ochii.
Să te 'ntreb pe Dumneata,
Cum veniși în iarba mea
Și de unde, Domnișoară
De cristal și scorțișoară?

După pana ce te-a scris,
Vii și tu din somn și vis.
Căci vopseli asemeni nu-s
Decât colo, tocmai sus,

56

O LĂCUSTA

Unde sunt într' adevăr
Pensule de-a fir a păr
Și zugravii de o șchioapă,
Meșteri scriitori cu apă.

Ce te-a supărat? țânțarul,
Păpurișul, nenufarul?

Aș fi vrut să stea s'o prind.
A venit încoa sărind
Și-a plecat sărind într'alte
Buruiene mai înalte.
Și-aș fi vrut întâi și 'ntâi
Să vie să o mângâi.

Mi-a lăsat atâta mie:
Bumbii goi, de păpădie.

A V E N I T

HORE

69

De zeci de vieți îl chiamă
Pe cel fără vârstă, fără țarm, fără vamă,
Din singurătate.

Are să vie vântul, poate,
Cu sulurile desfășurate.
Poate o umbră albă
Cu luna în salbă.
Poate veni pasărea înstelată
Cu aripa tăiată,
Acvilă, drumeață
Prin țărână și ceață.
Poate vântul mării, pribeag pe talaz.

Nu venise până la amiaz'.
N'a venit nici până la toacă.
Strigătul în pustiu începuse să tacă.
Păianjenii, preoți și arhieriei,
Puricând odăjdiile de scânteii,
În arcu streașinii dela cerdac,
Le cârpeau cu ață și ac.

60

A VENIT

Într'un plop cu turla subțire
Corbii-și alegeau mănăstire.
Mișunau omizile 'n albiu uscate
De ape adevărate.
Luna spartă
Căzuse 'ntr'o scorbură moartă,
Ca un urcior de lut.

Când a venit? Când a trecut?

Nu era vânt,
Nici pasăre, nici de cer nici de pământ,
Nici om, nici vis,
Era ca un lucru scris,
Făptură de șoaptă și scamă,
Se urzește, se destramă.
Ca o licărire de icoană.
Avea inel, cu o broboană
Ca o măceașă, privirea amară
De căprioară.
Zâmbetul întristat.

L-ai așteptat și-ai adormit.
A venit. A plecat.

VANT STRAIN

H O R E

63

Vântul nostru mic mă cruță.
Merge 'ncet după căruță,
Mână boii grei la pas
Și dejugă la popas.
Suflă 'n foc și în ceaun.
E copilul nostru bun.

Vântul cel adevărat E străin și 'nvierșunat.
Ca o bucată de apă,
N'are loc în ce să 'ncapă,
Nici pe piscuri nici în groapă.
N'are de ajuns pământ.
Câmpul meu îi este strâmt.

Pustnic și întăratat,
Plugul și l-a 'ngenunchiat.
Rupe, scurmă și sfărâmă,
Umple cerul de țărână.

VĂNT STRAIN

Își mână cu miile,
Negre, hergheliile.
Răscolește mărire,
Le varsă căldările . . .
la 'n vârteje turmele
Și le pierde urmele,
În spinare să răstoarne
Taurii izbiți, în coame.
Pune zările pe fugă,
Prinde munții și-i înjugă.
Și pădurile gălbui
Aleargă în hora lui.
Năvală de ropote
Gloate-adânci de clopote.

Noi, vântului venetic
Nu-i putem cânta nimic.

FĂCĂTURĂ

H O R E

67

Dacă vrei să te iubească
la podoabă tinerească,
Pune la urechi scânteii,
Legănate pe cercei,
Măinile 'ntr'un roi de stele
Scăpărate de inele.
Albiturile să-ți fie
Cum îi foaia de hârtie,
Șorțurile proaspete.
Și primește-l oaspete.
Horbotele mai ușoare
Decât pleoapele de floare
Și călcată, fusta lungă,
Bine, netedă, pe dungă.
Iar făptura să-ți miroasă
A mireasmă uleioasă.

BÂLCI ÎN ALDEBARAN

H O R E

71

Hai mărgele! la mărgele!
Cerul meu e plin de ele.
Giuvaere, cruci, podoabe,
Câte trei și patru boabe,
Cu scânteii mai tari, mai slabe.

Vând și un mărgăritar,
Cinci ocale la cântar.
Dar păcat de greutate,
Că scade la jumătate
Și pierde câte-o câtime
De crâmpei din îngustime.
Vineri seara, la lăcarne,
O să-l am cu două coarne.

Dar aduce și noroc,
Că se face iar la loc . . .

Toată noaptea ții deschis:
Vând pe dragoste și vis
Și numai pe datorie.

Plata de Sfânta Mărie,
Ori la un soroc, ştiu eu?
Când o vrea şi Dumnezeu.

la numai un pumn şi du-te:
Într'o palmă ții opt sute.
Dacă merge bine treaba
Dau şi Carul Mic — degeaba.

Când lumina se aciuă,
În oblon se face ziuă.
Încui uşa pe la clanţă
Şi strâng bolta 'n tărbăboanţă
Şi o car tiptil acasă:
Zorile să nu mă vază,
Vântul să nu mă miroasă.

Azi, mi-a mai rămas o stea.
Fetelor, care o ia?

D E N I E

H O R E

75

Seara stau cu Dumnezeu
De vorbă 'n pridvorul meu. El e colea, peste drum,
In altarul lui de fum,
Aprinzând între hotare
Mucuri mici de lumânare.
Din cerdacul meu la el
E un zbor de porumbiel.
Îmi trimite danie
Câte o gănganie,
Paienjini pe sanie
Sau pe o metanie,
Atârnați de-o sfoară, groasă
Cât o umbră de mătasă.
Și se leagă de pridvoare
Mirodenii dulci de floare,
Ca o punte de poteci
Pentru fluturii 'n scurteici.

Pe drumul de el ales
Vorbele n'au înțeles.

76 DENIE

Mai mult știe cucuruzul
Decât graiul și auzul.
Domnul tace.
Glasul nu-și trimite 'ncoace.
Domnul face.

LUNA S'A

H O R E

70

Luna s'a suit în zare
Din pământ, cât o căldare,
Și pe cât se tot ridică
Moara, jos, se face mică.

La iazul de platină
Cumpăna se clatină.
Și cred că-i un meșteșug
Luna prinsă de belciug.

Cobilița 'n cer se urcă,
Sprijinită 'n crac de furca,
Pe când moara, strânsă glugă,
Ține loc de buturugă.

CÂNTEC DE BOALĂ

HORE

83

Domnul, Dumnezeu mare
Mi-a umplut două pahare
Din cerescul lui rachiu
Scos din lună c'un burghiu.
Și 'n fiecare pahar
A lăsat și-un drob de har.

Amândouă-s ale tale,
Zise Domnul, la-le, bea-le.

După ce m'a 'mpărtășit
Insul mi-s'a risipit.
L-am pierdut jur împrejur,
Ca o ceață dintr'un ciur.
Și-am rămas pribeag în boare
Ca un miros fără floare,
Al căreia lemn uscat
Rădăcina și-a uitat.
Ca un foc fără cărbune.
Ca un fum fără tăciune.

CÂNTEC DB BOALA

84

Sfintele sale potire
Au intrat în clocotire.
Sufletul îmi umblă beat
Pe subt veac și peste leat.
Și de sfânta băătură
Mă ia cu frig și căldură.
Carnea n'ar fi mai bolnavă
Dac'aș fi băut otravă.

Încerc sufletul să-l mint
Că boala nu mi-i de-argint.
Beteșugul, în zadar,
Că nu-mi vine de la har.
Dar un leac întotdeauna
Î-l aduce noaptea luna
Și când lună 'n ceruri nu e
Geme ca străpuns de cuie.

Din ce văd, cu jurământ
Boala-i dela Duhul Sfânt
Și nu mi-e milă măcar
De nu de mine, de har.

IESE VATRA

H O R E

87

Iese-o vatră și se varsă,
Mare, din negura arsa:
Aur crud, fierturi de jar,
Dintr'un fund ca de altar.

Trestiile prin unghere
Par aprinse la 'Nviere.
Într'o scorbură de strană
Șade-o maică 'ntr'o icoană.

Sălciile se închină,
Babe mici, din rădăcină,
Și fieștecare trunchi
De răchită stă 'n genunchi.

Geme 'n papuri câteodată
O cădelniță 'ngropată
Și din bălți adânci, arar,
Toacă 'n gol un clopotar.

Unde cauți, ruga, șoapte
Și biserici, zi și noapte.

D A C I C A

H O R E

91

Mă uit la tine, şubred vas de lut.
Trei mii de ani ai încăput.
Veci de vecii, pe care le înfrunţi,
S'au adunat în golul tău, mărunţi
Şi fiecare vârstă din vecie,
Lăsând un fir de praf în mărturie
L-a pus tihnit în ciobul păstrător.
Clipa trăieşte, veacurile mor.

Tu, plin de taine şi ştirbit în gură,
Ai stat ascuns adânc în arătură.
Nici oasele nu i-s'au pomenit
Ale aceluia ce 'n zmaţ te-a 'ncremenit
Şi, frământând, ţi-a dat obârşii noi.
N'a mai rămas măcar din el gunoi.
Tot un pământ, la fel de bun, la fel de prost:
Tu eşti aci. El parcă nici n'a fost.

Dar înmuiată 'n sânge şi sudoare,
Unghia lui ţi-a pus un zbenhî de floare
Şi, ocolindu-ţi coapsa cu subţire
Chenar, i-a dat noroiului simţire.

92 DACICA

Tu poți să fii, el poate să nu fie,
Zgâriitura-i teafără și vie.
Nu ești al singurului Dumnezeu,
Ca luna, ca o stea, ca o pustie,
Ești și al semenului meu.
Brîul tău viu, când mâinile-au murit,
Dă biruință gingașului pipăit.

Olarul, drept pe palma lui te-a pus
Și-ai scos răspuns, la deget, în auz.
Fragedul sunet, dulce, lin,
E 'ntreg și nou ca la 'nceput, și plin.

Urciorule de vis și de pământ,
El ți-a dat glas. Eu îți voi da cuvânt.

ÎNTR'UN LAC

HORE

98

Intr'un lac alb, de lumină,
A ieșit o lună plină.
Ce mai caută și luna
Tot în lacuri totdeauna?

Limpezește și își spală,
Noaptea, farfuria goală,
Porțelanu-având o pată
De argint necurățată.

Azi, în lacul înghețat
Blidul nu i-a mai intrat
Și'i atârnă 'n ceața sură
Vătămat de-o stirbitură.

STRIGOI PRIBEAG

HORE

99

Dintre vrăjmașii tăi mai ne 'mpăcat,
Unul aține drumul la tot pasul,
Mai ticălos ca toți câți n'au cruțat
Că te-ai născut, nici pântecul nici ceasul.

Slobodă iese luna din pământ
Și 'n rouă ei trăsare nouă floarea.
El nu putea să uite lucrul sfânt
Și'l turbură jignit asemănarea.

Îți dă tiptil ocoale de dihor.
Ți-ar otrăvi odrasla și ți-ar pune
Foc în pătul, în staul și pridvor,
De nu și'ar teme mâna de tăciune.

Ai fi putut să ți'l agăți de șea
Și roibul să-l târască 'n țăma oarbă
Cu funia 'nnodată de grumaz, așa,
Pân' la tocirea oaselor de iarbă...

100 STRIGOI PRIBEAG

Dar noaptea 'n vis, printre strigoi reci,
Vine smerit, și șoapta lui blajină
Îți face rugăciune să-l deslegi
Și să-l mângâi cu milă și lumină.

Și când, a doua zi, te 'nfruntă iar,
Îl lași să scuipe bale și scăpău,
Pentru că știi că sufletu-i murdar
Se îndoiește și că-i pare rău.

DOI COPII S'AU DUS

HORE

103

Doi copii s'au dus de mână
Colindând o săptămână
După scoici, după ghioace.

Vrând cu marea să se joace,
Ea, pierdută 'n hora ei,
Nu s'a prins la rând cu ei,
Ațâțată să-și dăstrame
Păturile de năframe.

Se desbracă și se 'mbracă,
Singură ca să se placă,
Fermecată să se scalde
In sidefuri și smaralde.

Nu știu ce le-a cășunat
Pe la ceasul înnoptat,
Că pe un drumeac stingher
S'au pierdut, intrând în cer . . .

CÂNTEC DE BUDUROI

In căciuli de stuh și paie
Stupii stau pitiți de ploaie.
Printre crăcile de prun
Par un sat ori un cătun.
Au făcut și foc. Se vede:
Fumul cetii din livede.
Mănăstiri, schituri, chinovii,
Ale maicilor Zinovii,
Epiharii și Domniei:
Chilii mici, chivote mici.

Cam miroase-a iarbă mare:
Și-au gătit și de mâncare
De spălat, ele-au spălat:
Rufe 'ntinse la uscat.
Acum vre o săptămână
Atârnau ciorapi de lână,
Șorțuri, fote, ii, pe sfori,
Bondițe, de subsuori,
Barișe, scurteici, la soare,
Odăjdii de sărbătoare.

Le-a strâns și le-a scuturat
Un vârtej, amestecat
Cu frunza și florile.
Au rămas surorile
Numai cu ce-aveau pe ele;
Niște aripi dintr'o piele.

Din știubeie și prisacă
Starifele nu mai pleacă
Și maicile cuvioase
Au pus obloane la case,
De nu mai pătrunde-afară
Niciun fir de rază rară,
Și urzesc foaie de ceară.

Trebuie să fie bine
Iama 'n stupii de albine.
Adormit pe jumătate
S'ascuți viforul cum bate.
Sfîrcul nu te mai atinge,
Viscolul nu te mai ninge.

Stai, că fac un buduroi
De iernat, și pentru noi.

HORE DE COPII

A. B. C.

H O R E

113

A vrut Dumnezeu să scrie
Și nici nu era hârtie.
N'avea niciun fel de scule
Și nici litere destule.
C'un crâmpei de alfabet
Mergea scrisul foarte 'ncet.

N'aș vrea nici atât să-l supăr
Cât piperul de enupăr,
Dar o să vă spui ceva:
Nici carte nu prea știa.
Orișice învățăcel
Știe mult mai mult ca el.
El, care făcuse toate,
Nu avea certificate.
Cătu-i Dumnezeu de mare
N'avea trei clase primare.
La citit se 'mpiedică,
Nu știe-aritmetică.

Știe-atât: numai să facă.
Ia o leacă, pune-o leacă.
Face oameni și lumină
Din puțin scuipat cu tină
Și dintr'un aluat mai lung
Scoate luna ca din strung.

Papagalul și păuna
Și-au smuls pana, câte una,
Ca să-i facă pinsulă
Domnului din insulă,
Coliba de pe pământ
A Celui înalt și sfânt
Find clădită de pești meșteri
Între talaze și peșteri.

El a luat mai bine-o pana
Dela țarca năzdrăvană
Și-ascuțindu-și-o 'ntre dește,
Despicând-o școlărește,
Și-a făcut condei, în stare
A scri și pe piatră tare.

A 'ntins cerul ca o coală
În toată tăria goală.
Însă pana nu scria.
A luat atunci o nuia
Și a însemnat cu ea,
Cu argint, stea lângă stea.

H O R B

115

Și ca să vadă pe schele,
A făcut și cruci de stele.

Ce-a scris noaptea s'a zvântat,
Apoi, pân' la scăpătat,
Cu sugătoare de soare —
Și ziua și pe 'nserare
A citit și tot a șters,
Câte-o vorbă, câte-un vers,
Și câteodată, fată,
Toată foaia, cartea toată,
Fin'că Dumnezeu ce-a vrut
P'ormă nu i-a mai plăcut.
Că din scrisele prea drese
Nici lui lucru bun nu-i iese.

Cât a scris el cerul tot,
Să spui drept, a ști nu pot.
Învățați cu cărțulie
Cred c'aproape o vecie.
Pe cât mintea îl ajută
Melcul crede că o sută
De vecii întregi și pline.
Melcul știe, cred, mai bine.
Însă cerul, în sfârșit,
E de-atuncea tipărit.

HORA LUI ESOF

HORE

119

La oraş, pentru-animale
E-tin mitoc de haimanale.

Toata lumea are loc
In asemenea mitoc.

Pasări fiare, dobitoace,
Cu cojoc, fără cojoace.

Piţigoiiul, cucul, stârcul
Vin sa vadă cum e târgul.

Vulpea e cu 'nsărcinare.
Cioara vine de plimbare.

Oaia ştie cum e caşul:
Nu ştia cum e oraşul.

Obicei de mănăstire:
Pe trei zile învoire.

120

HORA LUI ESOP

O cumătră și-o mătușe
Stau cu mătura la use.

Și-s deschise ușile
Cui vine de-a bușile.

Pentru șoareci și pisici
Sunt tăiate praguri mici.

Jivina cu lunecuș
Are osebit culcuș.

Pentru dăsagi și măgari
Ușile-s firește, mari,
Căptușite sus cu vată,
La ureche să nu-i bată.

Ieslea și ea s'ar putea
Să fie de catifea,
Nu știu, nu e treaba mea.
Însă știu că 'n turn, la han,
Cântă bivolul bălan.

E un ghiers puțin mai tare
Decât de privighetoare
Însă, vezi, de-aceea-i dat
Răgetul: pentru cântat.

HORĂ DE HÂTRU

HORE 123

Mi-aprinsei și eu o vatra
Intr'o scorbură de piatra.
Moș Pârțag îmi dă târcoale
Cu o găleată cu bale.

Dece jarul meu sticlește
Dacă vatra lui mocnește?
Vetrele ni-s peste drum:
Eu fac jar, el scoate fum.

Nu mai are tinerețe
Moșul ca să mai învețe
Că 'n văpaia vetrei mele
Am pus o poală cu stele
Și c'am luat pentru dogoare
Cocă, pe cârlig, din soare.
Nu vrea 'nvăt de niciun fel
Dela mai meșter ca el.

Nicovala de-o aude
Moșu 'ncepe să asude.

Galben, verde și dușman
Dă cu ochii de ciocan.
O scânteie sare 'ncoace:
Se mânie de ce-i place
Și scuipând s'o stingă, ea
Fuge și se face stea.
Și-i trec nădușelile
Toate căptușelile.

A venit cerbul domnesc
La mine să-l potcovesc.
Opt potcoave mici, de aur.
Ciocănite-au fost de faur.

Am bătut colți pădureți
La turmele de mistreți.
Lupii mi-au cerut măsele,
Zimbrii frunți cu coarne grele.
A venit și Făt-Frumos
Buzdugan să-i fac mai gros
Și Ileana, doi cârcei
De argint să-i fac. Cercei.
Și prin fierăria noastră
Trecu și luna albastră.

Hâtrule, nu e niciun
Mijloc să te mai îmbunî
Taica ți-ar drege și ție
Vre-o chivără, vre-o tichie,

Când ai vrea în arătare
Să ieși mândru și călare.

HORĂ DE BĂIEȚI

H O R E

127

Intr'o țară care-a fost
Era mare cel mai prost
Bi-ba, ba-ba
Li-ba la-ba.
Țara unde-i bun tutunul
Avea proști unul și unul.
Bi-bo, bo-bi.
Ri-bo, ro- bi.
Cine-o leacă avea cap
Și-l puneă după dulap.
Hu-hu, bu-hu
Bu-hu, hu-hu.
Pentru că omul cel mare
Se-alegea după picioare.
I-ha, ba-ha
Ba-ha, i-ha.
Umblau solii prin norod
C'un carâmb și-un calapod.
Lu-la, la-lu
Vi-va, va-lu.

Și cinstirea ți-se da
După talpă și pingea.
Da-du, du-da
Ga-gu, gu-da.
Dar deștepții fiind prea mulți
Au rămas pe drept desculți.
I-ha, pa-pa
Pa-pa, i-ha.
Am o minte, vai de mine,
Și mă face de rușine.
Cio-ca bo-ca
Bo-ca, cio-ca.
Spune tu, pe ce-i cunoști
Dintre proști pe cei mai proști?
Zu-ri, zu-ra.
Zu-ra, zu-ri.
După chică sau chelie?
După unghii sau simbrie?
Pa-vu, ga-vu
La-vu, la-vu.
Finea, vezi, mai-marele
Și-ascunde picioarele.
Tra-la, la-la
La-la, la-la.

HORĂ DE UCENICI

HORE
131

Poate-ai auzit de-o țara . . .
De țara lui Pierde-vară.

Și acel ce nu aude.
Are 'n țara ceea rude.

Ce-ai să'mi spui de Gură Cască?
Cine nu-i să nu-l cunoască?

Dacă te-aș fi întrebat
Despre Papură 'mpărat ?

S'a dus veste-aș fi răspuns
Ca de-un drac de popă tuns.

Ia seama să nu te 'nșeli
Că trecem la socoteli.

Zece, șapte, nouă, una
De'O potrivă-s totdeauna.

Ba pe cât mi se cam pare
Nula e ceva mai mare
Și un chil e cât un dram.
Bine. Nici nu m'așteptatm.

Înmulțești? — Ca și cum scazi.
Ce-a dat ieri ? — Ce dă și azi.
Cum e împărțirea bună?
Când sporește și adună.

Cum simt puse oasele?
La om pe de-a 'ndoasele.

Citești drept? — Dar scriu întors.
Pui muștar și iese orz.
Pui cartofi, ies toamna gălci.
Piatra ce-i? — Un fel de zgârci.

Despre măduvă și carne . . .
Niște copite și coarne
Și se vede pe copită
Potcoava nejumulită.

Ce ia cofa din izvoare?
Păcură și apă tare.

Ce-ți fac vacile 'n pășune?
Ce să facă? rod cărbune.

HORE
133

Ce e cercul? — Un pătrat.
Cum e unghiul? — Crăcănat.

Un cățel? — E un purcel.
Ce-i altfel? — Tot ce-i la fel.

Sunt acum încredințat.
Tânăru-i om învățat.
Zice Președintele,
Potrivindu-și dintele.

Și noi, zice adunarea,
Ne-am făcut încredințarea

Așa școală, frate-meu,
Parc'aș învăța și eu.

HORĂ ÎN GRĂDINĂ

HORE

137

Intre flori de chiparoasă
Doarme. Cine doarme dus,
Răsturnat cu ceafa 'n sus,
Vânăta și unsuroasă?

De subt foi, unde-i culcat,
Capul singur i-se vede.
Somnorosul din livele
A vorbit. Poate-a visat.

N'are fir in cap, de chel,
Și, găsi-l-ar strechile,
I-au căzut urechile.
Du-te, zgâlțaie-l nițel.

Domnule, nu-ș cine ești
Dar te bate vântu 'n pat
Și parcă te-ai și umflat.
Pune fesul că răcești.

Dă-i mai bine-un bobâmac.
N'ai văzut că e doivleac ?

HORĂ'N BĂTĂTURĂ

HORE

141

Intr'o magazie goală
Am deschis și noi o școală.
Mai cu seamă fetele,
Bercile, boghetele,
Sunt silite să învețe
Înșirate sus pe bețe.
Am primit la 'nvățătură
Tot ce-a fost mai bun de gură.
Găinile și cocoșii
Ne-au trimis gălăgioșii.
Bibilica a 'nvățat,
Cred că nu m'am înșelat,
Atât să zică: « păcat ».
Și s'a dus pe drumul scurt
Zicând că știe prea mult.
Mîța vrea să fie moașe
Și se lasă păgubașe.
Din clasa 'ntâia primară
A fost broasca dată-afară.

142 HORA N BĂTATURA

La purtare și Grivei
Are tot unu și trei.
Gâscă mestică sacâs
Si rata moare de râs.
Curcanul, umflat în pene,
Scoate moțul din sprincene
Cântă 'n poartă caterinca.

Directoare: Baba Ținea.

HORA DE ȘOARECI

HORE

145

Toarce supără
Și îngândurat:
Se 'mplinește, poate,
Anul jumătate,
Și tot nu-i mai trece.
Să rămâie rece
E cu neputință.
Nu-i dă voie firea.
Și-i o suferință
Numai amintirea.

Din tot ce-am aflat
Din vecinătate,
Are roșcovanul
Marcu cotoșmanul
Nu numai dreptate
Dar temeieri bune
Să se si răzbune,
Dacă nu i-ar spune
Cugetul jignit
Că ce-a fost rămâne
Bun pecetluit.

Aflu așa dară
Că 'ntr'un timp și-o vară,
Mândru cum îi el
De ce-i poate ghiara,
La 'nfruntat ocară
Unui prichindel.

Ceeace cam pate
Mai adesea, poate,
Alde Goliat,
Rămânând, vezi bine,
De răs și rușine
Și nemângâiat.

Până la 'ntâmplarea
Cea cu supărarea,
Viața lui fusese
Dulce, pe alese.
Gustul ced poftea
Se și împlinea.
Căci dormind cât șapte,
Din zori până noapte,
Mânca, se 'nțelege,
Cât nouăsprezece
Și crescuse 'n puf
Câtămai burduf.

Se trezea, cerea,
Căpăta, dormea.

HORE
147

Ba se mai slujea
Și far' a 'ntreba,
Vârându-și-o goală
Unghia în oală
Și câteodată
Laba 'n supă, toată.

De somn și de lene
Nici clipea din gene.
Poate doar visând
Dădea, când și când,
Nițeluș, din coadă.
Dar puțin de tot,
Nu cumva să-i cadă
Sau să facă nod.

Așa, fericit,
Ce i-a trebuit
Să-și iasă din fire
Și din fericire?
Intr'o zi din an,
Nu știu la ce ceas,
Ghem, ca pe divan, El cânta pe nas,
Colea 'n leuștean.

Un șoarice pui
Vine 'n dreptul lui.

Începe să joace
Mingea, cu-o găoace.
Dintr'un vârful de bob
Și-a făcut scrânciob.
Dintr'o rădăcină,
Funii și prăjină.
S'a 'nvârtit pe fus,
A sărit în sus.
Fuge ca pe sârmă,
Cu coada la cârmă.
(Coada lui elastică
Este cu gimnastică). Pe nerăsuflăte
Și-a făcut în chipuri
Șotiile toate
Și multe tertipuri.

E o jucărie
Cu scamatorie.
Labele-argintii,
Ochi cu gămălii,
Cu licărul iute.
Urechile ciute.
Sprinten și vioi
Ca un pițigoi,
Bătu-l-ar să-l bată!
Cătu-i de curată
Și gingașe, zgaiba!
E fudul ca naiba.

H O R E

149

Dintr'un fund de ghindă
Și-a făcut oglindă.
Vârful unei pene
Și-l dă pe sprincene.
Cu o ismă creață
Perie-o musteață.
De printre zorele
Alege umbrele
Și mireasma bună
Din fragi și căpșună,
Lacom de prinos
Cu iz tămâios.
Apucând încoace,
Vine sa se joace
Și cu coada lui,
A cotoiului,
Care, cum se știe,
E un tigru, însă
De bucătărie.
(Papă unt și brânză)

Jocul s'a încins
Ca 'ntre ins și ins.
Se rostogolea
Ca pe catifea.
Șoaricele, biet,
Era luat în brațe,
Și cam strâns la piept,
Pipăit la mațe.

Simte parcă, ghiare
Blânde în spinare
Și-abia c'a scăpat
De-a fi sărutat.
Intr'o coastă intră
Blana de mânuse:
Pare că-l înghimpă,
Par'că-l înnăbușe.
Iacă, dintr'un strâns,
I-a venit și-a plâns . . .

Dar duiosul gâde
Este bun și râde.
Greu să se ridice,
Șoaricele-și zice:
« Mila dumisale
O să mă deșale ».

Dar, vezi, la cotoi,
Bucuria 'n. toi
Și fără zăbavă,
Nu e de ispravă.
Soaricele lui
Ia-l de unde nu-i. . .

Pe subt o țintaură
S'a ivit o gaură,
Pe semne, de oarece
N'a mai fost nici șoarece.

H O R E

151

Acum, pisicește,
Marcu se gândește,
Mușcându-și uscate
Buzele umflate.
De ce s'a jucat
Și nu l-a mâncat?

Altădată . . . dacă . . .
Știe ce să facă.

Și dac'altădată
N'o fi niciodată?

Ține minte bine,
Marcule, și du-te.
la seama să nu te
Mânce el pe tine.

CUPRINSUL

Iarba trează	7
Nu v'am sădit	11
În perdea	15
Buruiană, nu știu care	19
Frunză palidă, frunză galbenă	26
Colind	
Crucea veche	
Pui de vânt	
Urare	
Moștenire	
Om de pământ	
O lăcustă	
A venit	
Vânt străin	
Făcătură	
Bâlci în Aldebaran	
Denie	
Luna s'a	
Cântec de boală	
Iese vatra	
Dacica	
Intr'un lac	
Strigoi pribeag	
Doi copii s'au dus	
Cântec de buduroi	

154 CUPRINSUL HORE DE COPU

̄		
̄. B. C. . . -	111	
Hora lui Esop	117	
Horă de Hătru	121	
Horă de băieți	126	
Hotă de ucenici	129	
Horă in grădină	136	
Horă'n bătătură		139
Horă de șoareci	143	

MONITORUL OFICIAL ȘI IMPRIMERIILE STATULUI
IMPRIMERIA NAȚIONALĂ BUCUREȘTI, 1989

LEI 60.
C. 53.453